

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการข้อมูลเชิงปริมาณเป็นประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,640 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการสำรวจ (Sampling Survey) และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) ดังนี้

1) ขั้นที่ 1 เลือกอำเภอโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) แบ่งเป็น 3 ชั้น โดยถือจำนวนประชากรเป็นหลัก คือ

- 1.1) อำเภอเมือง ซึ่งถือว่าเป็นอำเภอขนาดใหญ่ (60,001 คนขึ้นไป)
- 1.2) ไม่ใช่อำเภอเมืองที่เป็นอำเภอขนาดกลาง (40,000-60,000 คน)
- 1.3) ไม่ใช่อำเภอเมืองที่เป็นอำเภอขนาดเล็ก (น้อยกว่า 40,000 คน)

ซึ่งเลือกขนาดละ 2 อำเภอ โดยใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อำเภอ ได้ทั้งหมด 18 อำเภอ

2) ขั้นที่ 2 เลือกตำบล โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ไม่สงบ/เหตุการณ์การก่อการร้าย อำเภอละ 3 ตำบล ได้ทั้งหมด 54 ตำบล

3) ขั้นที่ 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นสุดท้ายที่จะสัมภาษณ์โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตำบลละ 30 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการเลือกกลุ่มชาวบ้านจากหลากหลายอาชีพมาสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) โดยเลือกอำเภอละ 1 กลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 5-10 คน จะได้ทั้งหมด 18 กลุ่ม จำนวน 150 คน

สำหรับรายละเอียดของพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมายเหตุ
ยะลา	เมือง	ปะละเล็ง	
		สะเตง	
		ท่าสาป	
	ยะหา	ยะหา	
		บาโงซีเน	
		ปะแต	
	กรงปินัง	กรงปินัง	
		สะอะะ	
		ปูโรง	
	ธารโต	ธารโต	
		บ้านแห	
		แม่หวาด	
	รามัน	ตะโละเหลล	
		จ๊ะกวีระ	
		ยะดีะ	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมายเหตุ
ยะลา	บันนังสตา	ตาเนาะปูเต๊ะ	
		บาเจาะ	
		บันนังสตา	
ปัตตานี	เมือง	บานา	
		ปูยุด	
		ตันหยงลือละ	
	ยะหริ่ง	ราตาปันยัง	
		แหลมโพธิ์	
		ยามู	
		แม่ลาน	
	แม่ลาน	ม่วงเตี้ย	
		ป่าไร่	
		เขาตุม	
		ยะรัง	
	ยะรัง	กอลำ	
		ตะลุบัน	
		มะนังดาลำ	
		ปาเสยาวอ	
	หนองจิก	ศูยง	
		บ่อทอง	
		ดาโต๊ะ	
นราธิวาส	สุโหงปาดี	ปะลูลู	
		ริโก	
		ลากอ	
	เมือง	บางปอ	
		ลำภู	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมายเหตุ
นราธิวาส		โคกเคียน	
	รือเสาะ	สุวารี	
		สามัคคี	
		รือเสาะ	
	ยี่งอ	ละหาร	
		จอบาะ	
		ลูโบ๊ะบายะ	
	ระแงะ	บองอ	
		ตันหยงมัส	
		ตันหยงลิมอ	
	บาเจาะ	ลูโบะสาวอ	
		ปาสุกาสามะ	
		กาเยาะมาตี	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ฉบับ ได้แก่

1) แบบสอบถาม สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว มี 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อสาเหตุของความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 12 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด

2) แนวทางการสัมภาษณ์ สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยใช้แนวคำถามที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสัมภาษณ์ และนำผลการวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นคำถามเพิ่มเติม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคุณลักษณะที่ต้องการวัด
- 3) สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมถึงนิยามศัพท์เฉพาะดังกล่าวข้างต้น
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยทดลองเก็บกับประชาชนที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จำนวน 20 ชุด และที่อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาสจำนวน 20 ชุด ผลปรากฏว่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.8155
- 5) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วมาจัดพิมพ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการให้นักวิจัยผู้ช่วยออกไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะเน้นนักวิจัยในพื้นที่ที่จะเก็บข้อมูล
- 2) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) รวมทั้งขออนุญาตบันทึกเทปการสนทนาพูดคุย ซึ่งการสัมภาษณ์เป็นไปตามแนวคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมเว็บสแตต (Webstat) แล้วนำเสนอและบรรยายตัวแปรต่าง ๆ โดยจะหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

1.1) ค่าความถี่ (Frequency)

1.2) ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4) การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

ทัศนคติ

1.5) การทดสอบอัตราส่วนออด (Odd Ratio) เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่

1.6) การทดสอบที (t-test)

1.7) การทดสอบเอฟ (f-test)

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เบื้องต้นด้วยการจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ด้วยหลักตรรกเทียบเคียงแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยควบคุมบริบท โดยอาศัยข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่การหาความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละมาประกอบ เพื่อความชัดเจนและสมบูรณ์ในการวิเคราะห์และการสรุปผลข้อมูล

เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิต

คณะผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิตของครอนบาคดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิตของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 126-127)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.50-2.49	ไม่เห็นด้วย
2.50-3.49	ไม่แน่ใจ
3.50-4.49	เห็นด้วย
4.50-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง